

**Uçuş Harekat Uzmanı Lisans Yönetmeliği
(SHY-UHU)**

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak, Tanımlar ve Kısaltmalar

Amaç

MADDE 1 - (1) Bu Yönetmeliğin amacı, uçuş harekât uzmanı personelinde aranacak niteliklere, bu kişilere verilecek eğitimlere ve uygulanacak sınavlara, lisanslandırma ile ilgili usul ve esaslara, uçuş harekât uzmanı eğitim kuruluğu olarak yetkilendirilmek için gerekli olan niteliklere ve eğitim faaliyetlerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.

Kapsam

MADDE 2 - (1) Bu Yönetmelik, sivil havacılık işletmelerini ve bu işletmelerde görev yapan uçuş harekât uzmanlarını, uçuş harekât uzmanı eğitimi konusunda yetkilendirilen kuruluşları ve bu kuruluşlarda görev yapan yönetici ve eğitici personeli kapsar.

Dayanak

MADDE 3 - (1) Bu Yönetmelik;

- a) 14/10/1983 tarihli ve 2920 sayılı Türk Sivil Havacılık Kanununa,
- b) 10/11/2005 tarihli ve 15 Temmuz 2018 tarihli, Bakanlıklara Bağlı, İlgili, İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 437 ve 441 inci maddelerine,
- c) 5/6/1945 tarihli ve 4749 sayılı Şikago'da 7/12/1994 tarihinde Akit ve İmza Edilmiş Olan Milletlerarası Sivil Havacılık Anlaşması ile Geçici Sözleşmesi ve Bunların Eklerinin Onanması Hakkında Kanun ile yürürlüğe girmiş olan Şikago Sözleşmesi'nin Ek-1'ine, dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanım Ve Kısaltmalar

MADDE 4 - (1) Bu Yönetmelikte geçen;

- a) CPL: Ticari Pilot Lisansını,
- b) CRM: Ekip Kaynak Yönetimini,
- c) CRMI/DRMI: Ekip Kaynak Yönetimi/Uçuş Harekât Uzmanı Kaynak Yönetimi Eğitmenini,
- ç) DEEK: Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim El Kitabını,
- d) DGR: Tehlikeli Maddeler Regülasyonunu,
- e) DRM: Uçuş Harekât Uzmanı Kaynak Yönetimini,
- f) FDI: Eğitmen Uçuş Harekât Uzmanını,
- g) Genel Müdür: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- ğ) Genel Müdürlük: Sivil Havacılık Genel Müdürlüğünü,
- h) ICAO: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatını,
- ı) ICAO Annex 1: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının yayımlamış olduğu Şikago Sözleşmesinin Uçuş Ekibi Lisanslandırma konularındaki düzenlemelerini,
- i) ICAO Doc 7192-AN/857 PART D-3: Uluslararası Sivil Havacılık Teşkilatının yayımlamış olduğu uçuş harekât uzmanına ilişkin kuralları,
- j) Eğitim kuruluğu: Uçuş harekât uzmanı eğitimi vermek üzere Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilmiş özel veya tüzel nitelikteki kurum veya kuruluşları veya kendi personeli yetiştirmek üzere uçuş harekât uzmanı eğitimi verme konusunda Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen

havayolu işletmelerini,

k) Uçuş harekât uzmanı: Sivil hava araçlarının uçuş operasyonunun ulusal ve uluslararası sivil havacılık kurallarına uygun olarak planlanması, uygulanmasının takip edilmesi, yönetimi ve kontrolünü sağlamakla sorumlu lisanslı personeli, ifade eder.

(2) Bu Yönetmelikte belirtilmeyen tanım ve kısaltmalar için 2920 sayılı Kanun ve uluslararası sivil havacılık kuruluşları tarafından yayımlanan belgelerde belirtilen tanımlar esas alınır.

İKİNCİ BÖLÜM

Eğitim Kuruluşu Yetkilendirilmesi

Yetki belgesi zorunluluğu

MADDE 5 - (1) Bu Yönetmelik kapsamında yetkilendirilmeyen kuruluşlar uçuş harekât uzmanı eğitimi veremez.

(2) Eğitim Kuruluşlarının kurucu ortakları ile temsile yetkili yöneticilerinde aşağıdaki şartlar aranır.

a) 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 53 üncü maddesinde belirtilen süreler geçmiş olsa bile; kasten işlenen bir suçtan dolayı bir yıl veya daha fazla süreyle hapis cezasına ya da affa uğramış olsa bile devletin güvenliğine karşı suçlar, Anayasal düzene ve bu düzenin işleyişine karşı suçlar, zimmet, irtikap, rüşvet, hırsızlık, dolandırıcılık, sahtecilik, güveni kötüye kullanma, hileli iflas, ihaleye fesat karıştırma, edimin ifasına fesat karıştırma, suçtan kaynaklanan malvarlığı değerlerini aklama veya kaçakçılık, ulaşım araçlarının kaçırılması veya alıkonulması suçlarından, 10/7/1953 tarihli ve 6136 sayılı Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkındaki Kanuna muhalefetten veya terör örgütleriyle eylem birliği içerisinde olmak, bu örgütlere yardım etmek, kamu imkan ve kaynaklarını bu örgütleri desteklemeye yönelik kullanmak, bu örgütlerin propagandasını yapmak suçlarından hüküm giymemiş olmak,

b) Terör örgütlerine veya Milli Güvenlik Kurulunca Devletin milli güvenliğine karşı faaliyette bulunduğu karar verilen yapı, oluşum veya gruplara üyeliği, mensubiyeti veya iltisakı yahut bunlarla irtibatı olduğu değerlendirilerek kamu görevinden çıkarılmamış olmak.

(3) Durumları yönetici personel onayından sonra değişerek bu fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya onay sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilen yönetici personellerin, yönetici personel onayları iptal edilir.

(4) Kurucu ortakların durumlarının eğitim kuruluşlarının yetkilendirilmesinden sonra değişerek bu fıkranın (a) ve (b) bentlerindeki şartları sağlamadığı veya yetkilendirme esnasında gerçeğe aykırı belge sunulduğu tespit edildiğinde, eğitim kuruluşunun yetkileri söz konusu kişinin kurucu ortaklığı sonlanıncaya kadar askıya alınır. 3 ay içerisinde bu gerekliliğin sağlanmaması durumunda ise eğitim kuruluşunun yetkileri iptal edilir.

İlk başvuru

MADDE 6 - (1) Bu Yönetmelik kapsamında ilk defa yetki almak için başvuran eğitim kuruluşlarından Ek-1'de belirtilen bilgi ve belgeler istenir.

(2) Sorumlu yöneticinin istenen bilgi ve belgeleri tam ve eksiksiz olarak göndermesi ve Genel Müdürlük tarafından gerekli nitelikleri taşıdığına tespiti halinde dosyada sunulan verilerin teyit edilmesi ve fiziki şartlar ile eğitim olanaklarının yerinde görülmesi maksadıyla ilgili kuruluş tesislerinde denetleme yapılır.

Denetleme

MADDE 7 - (1) Eğitim kuruluşu faaliyetlerinin ulusal ve uluslararası mevzuatta belirlenen standartlara uygunluğu, Genel Müdürlük tarafından haberli veya habersiz şekilde denetlenir.

Yetkilendirme

MADDE 8 - (1) Yetkilendirme ile birlikte, sorumlu yönetici personel adına düzenlenmiş

Yönetici Personel Onay Formu ve eğitim kuruluşunun bu Yönetmeliğin Ek-2'sinde belirtilen DEEK'i onaylanır.

(2) Eğitim kuruluşunun organizasyonunda, tesislerinde ve DEEK'te zaman içerisinde yapılacak her türlü değişiklik Genel Müdürlük onayına tabidir.

Yetkinin geçerliliği

MADDE 9 - (1) Eğitim yetki belgesi süresiz olarak tanzim edilir; iptal edilmedikçe, yenisi düzenlenmedikçe, kısıtlanmadıkça, askıya alınmadıkça veya iade edilmedikçe ve tüm operasyonlar bu Yönetmelik, ilgili diğer mevzuat ile işletmenin bu Yönetmelik gereğine hazırlamış olduğu dökümanlara uygun şekilde yürütüldüğü sürece geçerlidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Eğitim Kuruluşunun Yapısı

Tesisler

MADDE 10 - (1) Tesisler ile ilgili aşağıdaki şartlar aranır:

- a) Eğitim kuruluşu, planlanan tüm eğitimler ve sınavlar için gerekli ortam ve olanakları yeterli ölçekte karşılayan tesislere sahip olmak zorundadır.
- b) Eğitim ve sınav alanları, öğrencilerin rahatını sağlayacak şekilde uygun ışık, gürültü, sıcaklık ve nem seviyesine sahip olmak zorundadır.
- c) Herhangi bir ders için açılan her bir sınıfta eğitim alan öğrenci sayısı 15 kişiden fazla olamaz.
- ç) Eğitim kuruluşu, bünyesindeki öğretmenler ve sınav sorumluları için uygun çalışma ofisleri sağlar.
- d) Eğitim kuruluşu, eğitim kayıtları ve sınav evrakları için arşiv bulundurur ve kayıtları saklar.
- e) Eğitim kuruluşu, eğitim içeriği ve seviyesine uygun güncel teknik materyali içeren bir kütüphaneye sahip olmak zorundadır.

Organizasyon

MADDE 11 - (1) Eğitim kuruluşu, bu Yönetmelikte belirtilen eğitim gerekliliklerini karşılayabilmek amacıyla kendisinden istenebilecek bilgi ve belgeleri, en kısa süre içerisinde Genel Müdürlüğe sunmalıdır.

- a) Eğitim kuruluşu Genel Müdürlükçe uygun görülecek organizasyon yapısı ile uyumluluk izleme sistemini kurar ve faaliyetleri süresince devamlılığını sağlar.
- b) Eğitim kuruluşu, sorumlu müdür ile bu sorumlu müdüre doğrudan bağlı olarak çalışmak üzere, eğitim ve uyumluluk izleme konularından sorumlu birer yönetici personel görevlendirir. Bu yöneticiler, görev aldıkları konularda sorumlu müdür ile birlikte Genel Müdürlüğe karşı da sorumludurlar.
- c) Sorumlu yöneticiler, yeterlilikleri Genel Müdürlük tarafından incelenerek uygun görülmesi halinde yetkilendirilir. Genel Müdürlük, sorumlu yöneticilere ilişkin kabul edilen yönetici onay formlarını, yapılacak denetleme, inceleme veya değerlendirme sonucunda iptal etmeye yetkilidir.
- ç) Eğitim kuruluşunda görev yapan yönetici personelden herhangi birisinin görevden ayrılması durumunda, eğitim kuruluşu tarafından en geç 15 gün içinde Genel Müdürlüğe bilgi verilir. Ayrılan yönetici personelin yerine kuruluş tarafından 45 günlük süre içerisinde bu Yönetmelikte belirlenen niteliklere sahip personel görevlendirmesini yaparak personele ait belgelerle birlikte onay için Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur.

(2) Eğitim kuruluşu, yetkisine uygun olarak teorik ve uygulamalı eğitimi planlayacak, gerçekleştirecek yeterli sayıda personeli istihdam eder.

(3) Eğitim kuruluşu, eğitim verildiği süre içerisinde tam zamanlı olarak görev yapacak en az bir FDI yetkisine sahip personel istihdam eder.

(4) Müfredat dâhilindeki dersler alanında uzman, eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon

eğitimi almış ve ilerinden biri FDI olmak üzere en az 3 eğitmen tarafından verilir.

(5) DGR ve CRM/DRM eğitmenlerinin, 13 üncü maddede belirtilen niteliklere sahip olması ve bu nitelikleri aldıkları eğitimi, lisans ve sertifikalarla belgelemesi gereklidir.

(6) Eğitim kuruluşunda görevli yönetici ve eğitmenler, yeni teknolojiler, insan faktörleri ve güncel eğitim teknikleri gibi konularda prosedürlere bağlı olarak bilgilerini günceller.

Yönetici personel nitelikleri

MADDE 12 - (1) Eğitim kuruluşu tarafından atanan sorumlu yönetici personelin aşağıdaki şartları sağlaması gerekir:

a) Sorumlu müdür, harcama yetkisine sahip ve eğitim kuruluşunu tek başına temsil edecek düzeyde yetkiye sahip olmak zorundadır.

b) Eğitimden sorumlu yönetici personel; eğitim kuruluşunun tüm eğitim faaliyetlerinin yürütülmesinden sorumlu, eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış ve en az beş yıllık uçuş harekât uzmanlığı tecrübesine sahip olmak zorundadır.

c) Uyumluluk İzlemeden sorumlu yönetici personel, uyumluluk izleme konusunda ilgili kurs ve eğitimi almış ve uyumluluk izleme konusunda en az iki yıllık çalışma tecrübesine sahip olmak zorundadır.

Eğitmenlerin nitelikleri ve kayıtlar

MADDE 13 - (1) Eğitmen uçuş harekât uzmanının en az 5 yıl uçuş harekât uzmanı olarak fiilen çalışmış, eğiticinin eğitimi konusunda eğitim görmüş veya pedagojik formasyon eğitimi almış olması gerekir.

(2) CRM/DRM eğitimi verecek eğitmenlerin;

a) Eğiticinin eğitimi veya pedagojik formasyon eğitimi almış olmaları,

b) CRMI/DRMI eğitimini almış olmaları,

c) Eğitmen olarak atanmalarını müteakip, eğitmenliklerinin geçerli olabilmesi için en az yılda bir eğitim vermeleri, son bir yıl içinde eğitim vermeyenlerin ise eğitmenliklerinin tazelenmesi için deneyimli başka bir CRM/DRM eğitmeni gözetiminde en az bir kez eğitim vermeleri, gereklidir.

(3) DGR eğitimi verecek eğitmenlerin;

a) Tehlikeli maddeler mevzuatına ilişkin temel eğitimi ve aynı konuda eğitmenlik eğitimini başarı ile tamamlamış olmaları,

b) Eğitmen olarak atanmalarını müteakip, eğitmenlik yetkilerinin geçerliliğinin devam etmesi için son 24 ayda ilgili kategoride eğitim vermeleri, son 24 ay içinde eğitim vermeyenlerin ise eğitmenliklerinin yenilenmesi için deneyimli başka bir DGR eğitmeni gözetiminde en az bir kez eğitim vermeleri gereklidir.

(4) Eğitmenler, eğitim verdikleri konulardaki güncel gelişmeleri takip etmekten, gereken tazeleme eğitimlerini almaktan ve eğitim içeriğindeki değişiklikler sonucu eğitimlerini yenilemekten sorumludur.

(5) Eğitim kuruluşunda görev yapan eğitmenlerden herhangi birisinin görevden ayrılması durumunda, en geç 15 gün içinde Genel Müdürlüğe kuruluş tarafından bilgi verilir.

(6) Eğitimden sorumlu yönetici tarafından tüm eğitmenler için yetki alanları belirlenir ve yetki alanlarını belirten belge düzenlenerek eğitmenlere bir kopyası verilir.

(7) Eğitim kuruluşu, eğitmenlerin deneyimlerini, vasıflarını ve aldıkları eğitimleri gösteren belgeleri 5 yıl süre ile saklamak zorundadır.

Eğitim materyali

MADDE 14 - (1) Eğitim kuruluşu, yeterli eğitim materyalini her bir eğitim sınıfında kullanılabilir durumda bulundurur.

Kayıtlar

MADDE 15 - (1) Eğitim kuruluğu; yetkisi iptal edilmiş olsa dahi, her bir öğrenciye ait eğitim, sınav ve değerlendirme ile ilgili tüm kayıtları öğrencinin kursu bitirmesini takip eden 5 yıl boyunca saklamak zorundadır.

(2) Eğitim kuruluğu, öğrencilere ait tüm eğitim, sınav ve değerlendirme kayıtlarının onaylı suretlerini, talep edilmesi halinde Genel Müdürlüğe sunmak zorundadır.

Eğitim prosedürleri ve uyumluluk izleme sistemi

MADDE 16 - (1) Eğitim kuruluğu, eğitim standartlarını, teorik ve uygulamalı sınavların güvenilirliğini ve eğitim prosedürlerinin yeterliliğini içeren bir uyumluluk izleme sistemi kurar.

(2) Uyumluluk izleme sistemi, düzeltici faaliyetlerin hem tanımlanması hem de vaktinde ilgili birimlere iletilmesinin sağlanması amacıyla sorumlu müdüre yönelik bir geri besleme sistemi içermelidir. Geri besleme sistemi, her durumda uygunsuzlukları, yetersizlikleri ve yanlışları düzeltmesi istenen sorumlu kişileri açıkça belirtmeli ve uygun zaman diliminde tamamlanamayan düzeltici faaliyetlerin DEEK içinde tanımlı prosedüre göre takip edildiğini açıkça ortaya koyar. Eğitim kuruluğu ayrı bir uyumluluk izleme el kitabı hazırlayabileceği gibi, DEEK'in bir bölümü olarak da düzenleyebilir.

Eğitim uygulama esasları

MADDE 17 - (1) Eğitim kuruluğu ICAO Doc. 7192-AN/857 PART D-3 dokümanına uygun olarak hazırlanan ve Genel Müdürlük tarafından onaylanan DEEK'te belirtildiği şekilde eğitimlerini gerçekleştirir.

(2) Eğitim kuruluğu, uçuş harekât uzmanı eğitimini başarıyla tamamlayan her bir aday için sertifika düzenler, fakat bu sertifika Genel Müdürlük tarafından düzenlenecek uçuş harekât uzmanı lisansının yerine geçmez.

(3) Eğitimler, geçerli lisansa sahip FDI'lar ve Genel Müdürlük tarafından uygun görülen eğitimdenler tarafından verilir ve değerlendirilir.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

Uçuş Harekât Uzmanı Lisanslandırması

Başvuru

MADDE 18 - (1) Uçuş hareket uzmanı lisansı için bu Yönetmeliğin Ek-3'ünde belirtilen belgeler ile Genel Müdürlüğe başvuruda bulunulur.

(2) Teorik ve uygulamalı eğitimleri ile sınavlarını tamamlayan adaylar, sınav bitim tarihinden itibaren en geç 6 ay içinde lisans tanzimi için Genel Müdürlüğe başvuruda bulunur. Belirtilen süre içerisinde başvuruda bulunmayan adayların, lisanslarının tanzim edilebilmesi için tekrar teorik ve uygulamalı sınavlara girerek bu sınavlardan başarılı olmaları gerekir.

(3) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte belirtilen eğitim ve sınav gerekliliklerini sağlayan adaylara uçuş harekât uzmanı lisansı düzenler.

(4) Türkiye Cumhuriyeti tarafından tanınan diğer ICAO üyesi ülkeler ve KKTC tarafından tanzim edilen uçuş harekât uzmanı lisanslarının Türk lisansına dönüştürülebilmesi için, aşağıdaki gerekliliklerin sağlanması gerekir:

- Lisanslı uçuş harekât uzmanı olarak 2 yıl tecrübesi olması,
- Uçuş harekât uzmanı lisansını düzenleyen ülkenin sivil havacılık otoritesi tarafından verilen uçuş harekât uzmanı lisansının Genel Müdürlükçe teyit edilmesi,
- Genel Müdürlükçe yapılacak teorik ve uygulamalı sınavlarda başarılı olunması gerekir.

(5) Eğitimin bütünlüğü ve denetlenebilirliği açısından, lisanslandırma işleminin eğitim alınan ülke tarafından gerçekleştirilmesi gerekir. Yarım kalmış ve lisanslandırılmamış eğitimlerde Genel Müdürlük tarafından herhangi bir şekilde kredilendirme/kabul işlemi yapılamaz.

Ön şartlar

MADDE 19 - (1) Uçuş harekât uzmanı lisans eğitimine başlayabilmek için aşağıdaki şartlar aranır:

- a) En az lise veya dengi okul mezunu olunmalıdır.
 - b) Aday, eğitimi takip edebilecek ve sınavları tamamlayabilecek düzeyde İngilizce bilgisine sahip olmalıdır. Eğitim kuruluğu, adayların İngilizce seviyelerinin yeterliliğinin tespitine yönelik bir prosedür geliştirerek DEEK'e dahil eder.
 - c) Görevini icra etmeye engel olacak bir sağlık sorunu olmamalıdır. Uçuş hareket uzmanının sağlanması gereken sağlık gereklilikleri, Genel Müdürlükçe ayrıca belirlenir.
- (2) Uçuş harekât uzmanı lisansı alabilmek için aşağıdaki nitelikler aranır:
- a) En az 21 yaşında olmak,
 - b) Bu Yönetmeliğın 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında belirtilen suçlardan hüküm giymemiş olmak. Durumları lisans tanziminden sonra değışerek 5 inci maddesinin ikinci fıkrasında şartları sağlamadığı veya lisans tanzimi sırasında gerçeğe aykırı belge sunduğu tespit edilenlerin, uçuş hareket uzmanı lisansları iptal edilir.

Sınavlar

MADDE 20 - (1) Uçuş harekât uzmanı lisans sınavları her takvim yılı içerisinde en az iki kez yapılır. Sınav ve başvuru tarihleri ile sınav yerleri, Ocak ayı içerisinde internet sayfası aracılığı ile duyurulur.

- (2) Sınavlar, Genel Müdürlük tarafından teşkil edilen sınav komisyonu tarafından yürütülür.
- (3) Sınav soruları, sınav komisyonu tarafından uçuş harekât uzmanı soru bankasından seçilir.
- (4) Sınav sorularının asgari % 40'ı İngilizce olarak sorulur.
- (5) Teorik sınavda adaylara, çoktan seçmeli 120 soru sorulur ve toplam 2 saat 30 dakika süre verilir. Uygulama sınavında adaylara 10 adet yazılı (klasik) soru sorulur ve toplam 90 dakika süre verilir.
- (6) Adayların sınavlarda başarılı kabul edilebilmeleri için teorik ve uygulamalı sınavda 100 tam puan üzerinden en az 75 puan almaları gerekir.
- (7) Teorik sınavda başarılı olamayan adaylar uygulama sınavına alınmaz.
- (8) Teorik eğitimin tamamlanmasını müteakip en geç 6 ay içerisinde uygulamalı eğitime başlanmalıdır. Bu sürenin aşılması halinde, tazeleme eğitimi alınmalıdır.
- (9) Uygulamalı eğitim tamamlandıktan sonra, 12 ay içerisinde sınavlar için başvuru yapılmalıdır.
- (10) Aday en fazla 4 sınav döneminde teorik ve uygulamalı sınava girebilir. Her bir döneme ait teorik veya uygulamalı sınavlar bir diğeri dönemle birleştirilemez. Sınavların 24 ay içinde tamamlanmış olması gerekir. 4 sınav dönemi sonunda da başarılı olamayan ya da 24 aylık sürede sınavlarını tamamlayamayan adayın, yetkili eğitim kuruluşundan alacağı tazeleme eğitimi tamamlamadan yeniden sınavlara girmesine izin verilmez.
- (11) Bu Yönetmeliğe göre yetkilendirilmiş eğitim kuruluşunda, uçuş harekât uzmanı eğitimini tamamlayan adayların, teorik ve uygulama sınavlarına girmesine izin verilmez.

Eğitim süresi ve deneyim şartları

MADDE 21 - (1) Uçuş harekât uzmanı eğitimi, ICAO Doc. 7192-AN/857 PART D-3'te belirtilen teorik ve uygulamalı eğitimlerin ve sınavların kapsamından daha az içerikte ve sürede olamaz.

- (2) Uçuş harekât uzmanı lisansına esas asgari teorik eğitim süreleri aşağıdaki gibidir:
 - a) Önceden deneyimi olmayan adaylara ayrıntısı ICAO Doc. 7192-AN/857 PART D?3 dokümanında belirtilen en az 285 saat teorik eğitim verilir.
 - b) Önceden deneyimi olan adaylara ayrıntısı ICAO Doc. 7192-AN/857 PART D?3 dokümanında belirtilen en az 160 saat teorik eğitim verilir.
- (3) Asgari CPL lisansı sahibi olan pilotlar, hava trafik kontrolörleri ve görev yaptığı işletmenin uçuş harekât biriminde bir lisanslı uçuş hareket uzmanı gözetiminde asgari 2 yıl süresince çalışan adaylar, yetkili bir eğitim kuruluşunda, önceden deneyimi olanlara yönelik düzenlenen teorik eğitimi

alırlar. Bunun dışında kalan adaylar, yetkili bir eğitim kuruluşunda önceden deneyimi olmayanlara yönelik olarak düzenlenen teorik eğitimi alırlar.

(4) Önceden deneyimi olanlara yönelik teorik eğitimi alanlar da dahil olmak üzere, tüm adaylar aşağıda belirtilen uygulamalı eğitimin tamamını alırlar:

a) Önceden deneyimi olanlara yönelik teorik eğitimi alanlar da dahil olmak üzere, tüm adaylar aşağıda belirtilen uygulamalı eğitimin tamamını alırlar:

b) Adayın, ticari hava taşımacılığında kullanılan bir hava aracının kokpit çalışma ortamını ve uçuş ekibinin normal, anormal ve acil durum operasyonlarındaki görevlerini daha iyi anlaması ve farkındalık sahibi olmasına yönelik olarak uçuş operasyonunu gözlemlendiği 4 saatlik simülasyon ortamını ihtiva eden en az bir adet hat odaklı uçuş eğitimi (LOFT),

c) Gerçek operasyon ortamında adaya yeni edindiği bilgileri kullanmasına imkan tanıyarak adayın kendini geliştirmesini sağlamaya yönelik 13 haftalık işbaşı eğitimi,

ç) Adayın seçilen operasyon alanındaki rota özelliklerini kavraması ve farklı rota sektörlerindeki farklı prosedür ve hizmetleri tanımasını sağlayan bir haftalık Rota Tanıtım Eğitimi.

(5) Teorik ve uygulamalı sınavda başarısız olan adaylar ile lisansını bu Yönetmelik hükümlerine uygun olarak yenilemeyenler, tüm teorik ders konularını içeren ve ayrıntısı DEEK'te tanımlanan en az 40 saatlik tazeleme eğitimi almalıdır.

Deneyimin tespiti

MADDE 22 - (1) Başvuru sahibi adayın, deneyimini kanıtlaması gerekir. Deneyimin tespiti amacıyla Sosyal Güvenlik Kurumu kayıtları veya diğer belgeler, gerektiğinde Genel Müdürlük tarafından talep edilebilir.

Lisansın geçerliliği

MADDE 23 - (1) Uçuş harekât uzmanı lisansı 2 yıl için düzenlenir.

(2) Uçuş harekât uzmanı lisansının temdit işlemleri öncesinde başvuru sahibinin;

a) Son 2 yılda uçuş harekât uzmanlığı görevine 12 aydan daha fazla ara vermemiş olması gereklidir. Bu durum, uçuş harekât uzmanının görev yaptığı işletme tarafından verilecek resmi yazı ile belgelenir.

b) Son 2 yılda uçuş harekât uzmanlığı görevine 12 aydan daha fazla ara vermesi durumunda, tazeleme eğitimi tamamlanıncaya kadar lisansı temdit edilmez.

c) Son 5 yıl içinde uçuş hareket uzmanlığı görevi yapmayan kişilerin lisanslarının yenilenebilmesi için tazeleme eğitimini tamamlamaları ve teorik ve uygulama sınavlarında başarılı olmaları gerekir.

(3) Uçuş harekât uzmanı, görevli bulunduğu süre zarfında, lisansını ve fotoğraflı bir kimlik belgesini yanında bulundurur ve yetkililerce istendiğinde ibraz eder.

BEŞİNCİ BÖLÜM

Cezai Hükümler ve İdari Yaptırımlar

Cezai hükümler ve idari yaptırımlar

MADDE 24 - (1) Bu maddede düzenlenen idari yaptırımlar, bu Yönetmelik hükümlerine göre yetkilendirilen uçuş hareket uzmanı ve yönetici personel hakkında Genel Müdürlük tarafından oluşturulacak değerlendirme komisyonunun teklifi ve Genel Müdür onayı ile uygulanır. Değerlendirme komisyonu; Genel Müdürlük personeli asgari 3 teknik denetçiden oluşur. Komisyon tarafından gerekli görülmesi halinde idari yaptırım uygulanması söz konusu olan personel ile işletmenin sorumlu yöneticilerinin görüşlerine de başvurulabilir.

(2) Genel Müdürlük tarafından lisanslandırılan veya yetkilendirilen uçuş harekât uzmanları, eğitim kuruluşları ve yönetici personel ile kuruluşlarda görevli diğer ilgili personel; bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymakla yükümlüdür. Bu Yönetmelikte belirtilen kurallara uymayan uçuş hareket uzmanları, eğitim kuruluşları ve ilgili personele, 15 Temmuz 2018 tarihli, Bakanlıklara Bağlı, İlgili,

İlişkili Kurum ve Kuruluşlar ile Diğer Kurum ve Kuruluşların Teşkilatı Hakkında 4 No'lu Cumhurbaşkanlığı Kararnamesi'nin 437 ve 441 inci maddeleri kapsamında, 2920 sayılı Kanunun 143 üncü maddesi ile 29/1/2013 tarihli ve 28543 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Sivil Havacılık Genel Müdürlüğü Tarafından Verilecek İdari Para Cezaları Hakkında Yönetmelik (SHY-İPC)'te belirtilen idari para cezaları ve aşağıdaki idari yaptırımlar uygulanır:

a) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen eğitim kuruluşlarının, bu Yönetmelikte veya diğer mevzuatlarda belirlenen asgari yeterliliklerin tamamının veya bir kısmının karşılanmadığının veya kaybedildiğinin tespit edilmesi halinde; eğitim yetkileri, uygun hale getirilinceye kadar askıya alınır, 3 ay içerisinde asgari yeterlilikler yerine getirilmediği takdirde de iptal edilir.

b) Genel Müdürlük tarafından yetkilendirilen eğitim kuruluşlarında yapılması planlanan yönetici personel değişikliğinin en az 15 gün önceden Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması, ayrılan bir yöneticinin en fazla 15 gün içinde Genel Müdürlüğe bildirilmemesi, ayrılan bir yönetici personelin yerine en fazla 45 gün içinde atanacak yeni yönetici personelin Genel Müdürlüğün onayına sunulmaması halinde eğitim kuruluşunun yetkisi yönetici personel tamamlanıncaya kadar askıya alınır, 3 ay içerisinde tamamlanmadığı takdirde de iptal edilir.

c) Bu Yönetmelikte belirtilen eğitim programlarını hazırlamayan, eğitimleri Genel Müdürlükten onaylı eğitim el kitaplarına uygun şekilde zamanında ve tam olarak vermeyen, eğitim kuruluşunda görevli eğitim müdürünün yönetici onay belgesi iptal edilir. Ayrıca Genel Müdürlük düzenlemeleri ve yaptırımlarına uygun davranmayan eğitim kuruluşunun ilgili yönetici personelinin onay belgeleri iptal edilir.

ç) Eğitim yetkisinin askıya alınması veya iptal edilmesi durumunda, yetki belgesi Genel Müdürlüğe 15 gün içinde iade edilir.

d) Bu Yönetmelik kapsamında lisanslandırılan uçuş harekât uzmanlarının, lisanslarını kendilerine tanıdığı imtiyazları uygun kullanmamaları veya uçuş emniyetini ihlal etmeleri halinde uçuş harekât uzmanının lisansı, 1 aydan 6 aya kadar askıya alınır. Lisans askı süresinin bitim tarihinden itibaren 3 yıl içerisinde aynı kusurun ya da benzer uygunsuzluğun tekrar yaşanması halinde, uçuş harekât uzmanı lisansı bir yıl daha askıya alınır. Lisansı bir yıl süresince askıya alınmış kişilerin, bir kez daha lisansının bu Yönetmelik çerçevesinde askıya alınmasını gerektirecek harekette bulunmaları halinde lisansları bir daha verilmemek üzere iptal edilir. Uçuş emniyetini ağır derecede ihmal veya kasıtlı olarak ihlal edenlerin lisansları, bu sürelerle tabi olmaksızın iptal edilir.

ALTINCI BÖLÜM **Çeşitli ve Son Hükümler**

Yürürlükten kaldırılan yönetmelik

MADDE 25 - (1) 10/1/1972 tarihli ve 14068 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T-44) yürürlükten kaldırılmıştır.

Atıflar ve kazanılmış haklar

MADDE 26 - (1) Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T44)'ne yapılmış atıflar bu Yönetmeliğe yapılmış sayılır.

(2) Uçuş Harekât Uzmanı (Dispeçer) Lisans Yönetmeliği (SHD: T-44)'ne göre kazanılmış haklar saklıdır.

Düzenleme yetkisi

MADDE 27 - (1) Genel Müdürlük, bu Yönetmelikte yer almayan, istisnai özellik arz eden teknik konular ve ICAO tarafından bu konulara ilişkin yapılan değişiklikler ile ilgili alt düzenleme yapmaya yetkilidir.

Geçiş süresi

GEÇİCİ MADDE 1 - (1) Uçuş harekât uzmanı eğitimi konusunda yetkilendirilen kuruluşlar ile kendi uçuş harekât uzmanı personeli için eğitim vermeye yetkilendirilmiş havayolu işletmeleri,

mevcut durumlarını bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren en geç 6 ay içerisinde bu Yönetmeliğin ilgili hükümlerine uygun hale getirmek zorundadır.

(2) Bu Yönetmeliğin yayımlandığı tarihten önce yetkilendirilen eğitim kuruluğu bünyesinde eğitime başlamış olan uçuş harekât uzmanı adaylarının lisans işlemleri bu Yönetmeliğin yayımı tarihinden itibaren 6 ay süre ile 16 Mart 2016 tarihli Resmi Gazete `de yayımlanan SHY-UHU Uçuş Harekât Uzmanı Lisans Yönetmeliği'ne göre tamamlanır.

(3) Bu Yönetmeliğin yayımından önce düzenlenen lisansların temdit işlemleri ve başlayan sınavlar, bu Yönetmelik hükümlerine tabidir.

Yürürlük

MADDE 28 - (1) Bu Yönetmelik yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 29 - (1) Bu Yönetmelik hükümlerini Sivil Havacılık Genel Müdürü yürütür.

EK-1

BAŞVURU DOSYASINDA BULUNMASI GEREKEN DOKÜMANLAR

1. Sorumlu Müdür tarafından onaylanan eğitim kuruluğu yetki belgesi başvuru formu,
2. Şirket ana sözleşmesinin sureti,
3. Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınan özel kurs açma izni veya uçuş harekât uzmanı eğitimi verileceğine dair ilgili bölümün/programın açılması hakkında söz konusu üniversitenin senato kararı ve Yükseköğretim Kurumunun Genel Kurul kararı,
4. Eğitim kuruluğu ile ilgili yayımlanmış tüm ticaret sicili gazeteleri veya suretleri,
5. Eğitim kuruluğu tarafından Ek-2'ye göre hazırlanan ve sorumlu müdür tarafından imzalanan Uçuş Harekât Uzmanı Eğitim El Kitabı,
6. Bu Yönetmeliğin 12 nci maddesinde belirtilen sorumlu yönetici personelin isimleri, T.C. kimlik numaraları, özgeçmişleri, lisans ve sertifika suretleri, SGK işe giriş bildirgeleri, iş sözleşmesi veya ek protokol ile bu Yönetmeliğin 5 inci maddesinin ikinci fıkrasına aykırı durumlarının olmadığına taahhüt edilmesi,
7. Eğitici personelin isimleri, özgeçmişleri, lisans ve sertifika suretleri, Milli Eğitim Bakanlığı'ndan alınmış onay belgesi, SGK işe giriş bildirgeleri ve iş sözleşmesi veya ek protokol,
8. Eğitim kuruluğu için tasarlanan organizasyon şeması,
9. Genel Müdürlük ücret tarifesinde belirtilen hizmet bedelinin ödendiğini gösterir dekont.
10. Ticari olarak üçüncü şahıslara eğitim vermemek kaydıyla, sadece kendi personeli için uçuş harekât uzmanı eğitimi yetkisi talep eden havacılık işletmelerinden EK-1'in (2), (3) ve (4) üncü maddelerinde belirtilen, üniversitelerden ise (2) ve (4) üncü maddelerinde belirtilen gereklilikler istenmez.

EK-2

UÇUŞ HAREKÂT UZMANI EĞİTİMİ EL KİTABI (DEEK)

BÖLÜM 0: GENEL

- 0.1 Revizyon Listesi
- 0.2 Geçerli Sayfalar Listesi
- 0.3 Sayfa Düzeni
- 0.4 Dağıtım Listesi
- 0.5 Tanımlar ve Kısaltmalar
- 0.6 Referans Alınan Ulusal / Uluslararası Düzenlemeler ve Standartlara Uygunluğun İfadesi

BÖLÜM 1: YÖNETİM

- 1.1 Sorumlu Müdür Tarafından Hazırlanan Taahhüt
- 1.2 Yönetici Personelin Görev ve Sorumlulukları
- 1.3 Organizasyon Şeması
- 1.4 Eğitim tesisinin krokisi
- 1.5 Kurulda meydana gelecek değişikliklerin Genel Müdürlüğe Bildirilme Yöntemleri
- 1.6 DEEK'in revizyon usullerine ilişkin prosedür
- 1.7 Eğitim Materyalleri ve Standartları

BÖLÜM 2: EĞİTİM İÇERİKLERİ

- 2.1 Eğitime Kabul şartları
- 2.2 Eğitim programı
 - 2.2.1 Eğitim kuruluşu tarafından yapılan Sınavlar
 - 2.2.2 Sınavların Değerlendirme prosedürleri
- 2.3 Eğitim Referansları
- 2.4 ICAO tarafından yayımlanan Doc. 7192-AN/857 Part D-3'e paralel olarak hazırlanan konu başlıkları ve ders saatleri
- 2.5 Uygulamalı eğitim gerekliliklerine ve usullerine ilişkin prosedür
- 2.6 Eğitim Sonrası İşlemler
- 2.7 Kayıtların Saklanması

BÖLÜM 3: UYUMLULUK İZLEME SİSTEMİ PROSEDÜRLERİ

- 3.1 Uyumluluk izleme fonksiyonunun yapısı ve organizasyon şeması
- 3.2 Görev ve sorumluluklar
- 3.3 Aşağıdaki hususları içeren uyumluluk izleme programı
 - 3.3.1 Denetçi yeterliliği ve adam-saat planlaması
 - 3.3.2 Denetim planlama
 - 3.3.3 Denetim hazırlık
 - 3.3.4 Denetimin icrası
 - 3.3.5 Kanıtların toplanması ve analizi
 - 3.3.6 Denetimin raporlanması
 - 3.3.7 Bulgu seviyelendirme, kapatılma sürelerinin belirlenmesi ve ek süre verme
 - 3.3.8 Uygunsuzlukların raporlanması
 - 3.3.9 Düzeltici/önleyici faaliyet takip sistemi
 - 3.3.10 Süresi içinde kapatılmayan bulgulara yönelik prosedür
 - 3.3.11 Kayıt sistemi
- 3.4 Yönetim değerlendirme
- 3.5 Eğitim

BÖLÜM 4

- 4.1 Eğitici Personelin Listesi
- 4.2 Örnek Dokümanlar
- 4.3 Anlaşmalı Kuruluşların Listesi

EK-3

UÇUŞ HAREKÂT UZMANI LİSANSININ TANZİM EDİLMESİNE ESAS BELGELER

1. Uçuş harekât uzmanı lisansı başvuru formu,
2. Kimlik fotokopisi
3. Biyometrik fotoğraf (1 Adet),
4. Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinin üçüncü fıkrasında belirtilen deneyimleri gösterir belge,
5. Eğitim kuruluşundan uçuş harekât uzmanı eğitimini başarıyla tamamladığını gösterir sertifika,
6. Bu Yönetmeliğin 21 inci maddesinde belirtilen uygulamalı eğitimin her bir safhasının

tamamlandığına dair belge,

7. Bu Yönetmeliğin 20 nci maddesinde belirtilen sınavları geçtiğini gösterir belge,
8. Genel Müdürlük ücret tarifesinde belirtilen hizmet bedelinin ödendiğini gösterir dekont.